

Cultuur beleidsplan Schaarbeek

2020-2025

Cultuur beleidsplan Schaarbeek

2020-2025

Inhoud

Voorwoord	7		
1 Het cultuurbeleidsplan wordt gedragen door 3 partners	9		
De auteurs van het plan: hun visie en individuele uitdagingen	11		
• Dienst Nederlandse Cultuur	11		
> Toegang tot een kwalitatief aanbod	12		
> Cultuurparticipatie	12		
> We trekken de wijken in	12		
• De Bibliotheek	12		
> Reflectie en ontmoeting	13		
> Toegankelijkheid	13		
> Aanbod op maat	13		
> Digitalisering	13		
• GC De Kriekelaar	14		
> Cultuur van onderuit	14		
> Een plek voor het jonge volk	15		
> Open huis voor en van iedereen	15		
2 Schaarbeek in beeld	17		
Schaarbeekse context	18		
• Schaarbeek groeit en bloeit	18		
• De burger bougeert	18		
• Meer kansen voor de jeugd	19		
• Onze Franstalige collega's	20		
Schaarbeekse realiteit en uitdagingen	21		
Superdiversiteit is realiteit	21		
Sociodemografische uitdagingen	22		
> Gebrek aan ruimte	22		
> Jonge gemeente	22		
> Grote gezinnen versus alleenstaanden	23		
> Arme gemeente	23		
3 Drie grote ambities voor Schaarbeek	25		
Schaarbeek connectie	26		
• Connectie als eerste bouwsteen	28		
Schaarbeek open huis	26		
• Iedereen is welkom	32		
• Iedereen kan meedoen	34		
• DIY (doe je eigen ding)	36		
• Een plek voor kunst en cultuur	38		
Schaarbeek academy	26		
• Samen leren	41		
• Talenten ontdekken en competentieontwikkeling	44		
4 Afstemming op andere plannen	49		
• Vlaamse beleidsprioriteiten	50		
• Gemeentelijk Duurzaam Ontwikkelingsplan	50		
• Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen	50		
5 Participatie	51		
• Geformaliseerde participatie	52		
> Adviesraad Cultuur	52		
> Betrekken van de verschillende raden	54		
• Bredere participatie	54		
• Bekendmaken van het nieuwe beleidsplan aan de Schaarbekenaar	55		
6 Financiële middelen en personeel	57		
• Impuls Lokaal Cultuurbeleid	58		
• Financiële middelen Dienst Nederlandse Cultuur	58		
• Personeel Dienst Nederlandse Cultuur	59		
• Financiële middelen De Bibliotheek	60		
• Personeel De Bibliotheek	61		
• Financiële middelen GC De Kriekelaar	62		
• Personeel GC De Kriekelaar	63		

Voorwoord

Schaarbeek bougeert en inspireert!

De gemeente Schaarbeek ontpopt zich als een hedendaagse, dynamische leefomgeving met initiatieven zoals het lichtfestival Citizen Lights en The Park to Be en een heel nieuw aanbod aan horecagelegenheden en lokale initiatieven. Schaarbeek ondergaat een heuse make-over en staat klaar om het rijtje te vervoegen van de ‘hippe’ Brusselse gemeenten. Dit vraagt om bijzondere aandacht voor ‘verbondenheid’ – het kenmerk sinds jaren van ons lokaal cultuurbeleid. Daarom nemen we initiatieven die de duale samenleving tegengaan. Schaarbeek is ook één van de jongste Brusselse gemeenten en voorziet de oprichting van een Nederlandstalige jeugddienst nadat eerder het startschot werd gegeven voor lokale speelpleinwerking op de nieuwe site waar de kinderen van gemeentescholen Paviljoen en De Kriek schoollopen. Goed nieuws maar ook nodig.

De afgelopen jaren werd de gemeente geconfronteerd met uitdagingen zoals toenemende armoede en nieuwe migratiestromen. Tegelijk worden nieuwe wijkcontracten ontwikkeld en zijn er geëngageerde burgers die initiatief nemen voor een meer leefbaar Schaarbeek. Het is in deze veranderende en dynamische context dat de culturele partners, de Dienst Nederlandse Cultuur, de Bibliotheek en GC De Kriekelaar, een nieuw cultuurbeleidsplan voorbereidden. Zij verdiepten zich in de omgevingsanalyse van Schaarbeek en brachten de belangrijkste tendensen in kaart. Daarnaast voerden zij gesprekken met gebruikers, partners en experts om hun bevindingen verder te staven.

Bij de culturele partners werden alvast nieuwe raden met vrijwilligers opgericht. Dit toont aan hoeveel goesting er is om deel te nemen aan de verandering en die mee vorm te geven. Openheid en verbondenheid zit in ons DNA en dat vraagt om een sterke organisatie waar elk project zich inschrijft in de Duurazme Ontwikkelingsdoelstellingen van de VN.

De Vlaamse gemeenschap maakt dit mogelijk met de VGC die de kwaliteit van dit plan bewaakt. De gemeente kiest voor samenwerking over de taalgrenzen heen en met een hart voor alle gemeenschappen. De deelnemers aan onze activiteiten garanderen het succes.

Bedankt aan de beroepskrachten van de drie pijlers – de Dienst Nederlandse Cultuur, de Bibliotheek en GC De Kriekelaar – en in het bijzonder aan de cultuurbeleidscoördinator Hylke Gryseels voor de totstandkoming van dit werk.

Adelheid Byttebier,
Schepen van cultuur

Het cultuur
beleidsplan
wordt gedragen
door 3 partners

1

De auteurs van het plan: hun visie en individuele uitdagingen

In 2002 besliste de gemeente Schaarbeek om in te stappen in het decreet lokaal cultuurbeleid. Daarin wordt bepaald dat elke gemeente een cultuurbeleidsplan kan opmaken, waarbij de dienst cultuur, de bibliotheek en het gemeenschapscentrum geprivilegieerde partners zijn. De gemeente kon hiervoor een cultuurbeleidscoördinator aanwerven met subsidies van de Vlaamse Gemeenschap. Intussen zijn we in Schaarbeek reeds aan ons vierde cultuurbeleidsplan toe (2020-2025).

De beroepskrachten van de drie decretale partners (**Dienst Nederlandse Cultuur, de Bibliotheek en GC De Kriekelaar**) vormen samen met de cultuurbeleidscoördinator de spil voor de uitvoering van het lokale cultuurbeleid. Zij onderschrijven samen de gemeenschappelijke ambities en trachten deze via samenwerking en complementariteit te realiseren binnen de uitgezette termijn.

Dienst Nederlandse Cultuur

De Dienst Nederlandse Cultuur Schaarbeek ambieert een voorbeeld en bondgenoot voor cultuur te zijn in een superdiverse Brusselse context.

Toegang tot een kwalitatief aanbod

We bewegen ons op het raakvlak tussen kunst en maatschappij. We geven de Schaarbekenaar toegang tot een kwalitatief, innovatief en inspirerend aanbod waarbij ontmoeting en verbinding steeds centraal staan. We zijn expert in het onzichtbare zichtbaar maken. We zetten in op Brussels artistiek talent en ontsluiten verborgen en verrassende plekken.

Op die manier leren Schaarbekenaren niet alleen elkaar beter kennen en appreciëren, maar ook de omgeving waarin ze wonen. Na **Salon Bombardon** en **Salon Bombardon Goes Classic** verleggen we onze focus in de Schaarbeekse huiskamers naar jong talent. **Schaarbeek Laat**, het festival van de ontdekking, willen we een doorstart geven met meer aandacht voor diversiteit binnen het aanbod, het publiek en de geografische spreiding van de locaties. We hebben specifieke aandacht voor nieuwe

(jonge) ondernemers in onze gemeente (zoals Le Barboteur, La laiterie, Grafik, ea.) en betrekken hen bij onze projecten.

Cultuurparticipatie

Ons publiek en ons aanbod weerspiegelt de diversiteit van de gemeente. Iedereen voelt zich welkom en aangesproken in zijn eigenheid. De Schaarbekenaar heeft zin om deel te nemen, als toeschouwer, partner of initiatiefnemer.

We nemen samen met partners, bezoekers en bewoners onze communicatie kritisch onder de loep en werken aan een gedifferentieerde promo per project/traject. Voor **Apero En Zo** in GBS Paviljoen en **Salon Bombardon Young Talent** hebben we daarin reeds eerste stappen gezet. We onderzoeken hoe we drempels verder kunnen verlagen en op welke noden we samen via cultuur een antwoord kunnen bieden. In navolging van **Diner²** en **Schaarbeekvoix** blijven we inzetten op activiteiten waar je perfect alleen aan kan deelnemen. De samenwerking met Klara voor Jouw Sleutel wordt bestendigd. Door samen te werken met organisaties waar armen het woord nemen, proberen we hen actiever te betrekken bij ons aanbod. In het verleden brachten we multicultureel Schaarbeek aan tafel met **Salon Cuisson**; de voorbije twee jaar motiveerde de liefde voor de taart verschillende generaties en nationaliteiten om te strijden voor een podiumplaats in de **Schaarbake Off**.

We trekken de wijken in

Heel Schaarbeek is ons speelveld, wat ons uniek maakt binnen het sterk merk 1030Cultuur. We faciliteren initiatieven van onderuit en exploreren nieuwe mogelijkheden tot samenwerking. Over de taalgrenzen heen gaan we actief op zoek naar partnerschappen binnen de gemeente, op wijkniveau en bovenlokaal.

We versterken de banden met de dienst Franstalige Cultuur die zijn missie ingrijpend bijstuurde de voorbije jaren. Naast **X-small** en **ART1030**, waarbij kunst centraal staat, trekken we dit jaar met **Ciné Caravan** ook samen de wijk in. We ambiëren met sterke bondgenoten (onze 1030Cultuur partners, stedenbouw, preventie, Franstalige cultuur, Renovas, etc) meer aanwezig te zijn in de openbare ruimte. Er is een grote nood aan veilige, toegankelijke en gezellige plekken op wandelafstand van

de woonplek. Door een plein in te nemen of onze schouders te zetten onder een pop-up faciliteren we ontmoeting en leggen we het potentieel van een plek bloot. In 2016 werkten we voor **Quand les zoziaux** intens samen met LUCA School of Arts, gemeentelijke partners, Brede school, lokale organisaties en bewoners om de temperatuur een paar graden te doen stijgen in vier verschillende wijken. In de volgende jaren willen we telkens één buurt uitkiezen waar we zoals destijds samen met de bewoners en organisaties volop inzetten op verbinding.

Door samen cultuur te beleven en creëren, verbinden we mensen met elkaar en hun omgeving, en hebben we een positieve impact op de leefwereld van de Schaarbekenaar.

een grote kruisbestuiving tussen activiteit, publiek en collectie.

De Bibliotheek wil zich de komende jaren stap voor stap van een individuele instelling tot een samenwerkingsplatform ontwikkelen.

Met onze partners op het terrein en dan voornamelijk de scholen werken we al jaren aan een lerende gemeente met als doel ieders ontwikkelingskansen te vergroten. Naar de toekomst toe willen we blijven inzetten op deze ontwikkelkansen maar we willen daarbovenop een open en kritische houding creëren ten opzichte van elkaar en de wereld om ons heen.

Reflectie en ontmoeting

De Bibliotheek probeert zoveel mogelijk in te spelen op maatschappelijke tendensen en tracht hiermee zoveel mogelijk Schaarbekenaars te bereiken. In de toekomst gaat een deel van de ploeg hier actief mee aan de slag. Om hier antwoord op te kunnen bieden zal de werking hernieuwd worden, met als hoogste doel: het lezen nog meer bevorderen en op een laagdrempelige manier zoveel mogelijk gebruikers op een aangename manier kennis laten maken met literatuur via het stimuleren van literaire ontmoetingen.

De Bibliotheek stimuleert ook reflectie, ontmoeting en betrokkenheid bij de buurt.

Onze collectie en ons aanbod zal meer aandacht besteden aan maatschappelijke thema's en de diversiteit aan talen en culturen in de stad; met extra focus op maatschappelijke thema's zoals identiteit, democratie en klimaat.

De Bibliotheek zal hiertoe ontmoeting en debat organiseren en zal bij de toekomstige inrichting plaats maken om dit mogelijk te maken: een 'Speaker's Corner' die uitnodigt.

Toegankelijkheid

De Bibliotheek werkt daarnaast aan haar integrale toegankelijkheid. We stellen ons open op en streven ernaar dat De Bibliotheek toegankelijk en bruikbaar is voor iedereen, op een onafhankelijke en gelijkwaardige wijze. De zichtbaarheid en de leesbaarheid van de Bibliotheek worden groter gemaakt door enerzijds ingrepen op vlak van signalisatie, anderzijds door de aanpassing van de openinguren en de gebruikersvoorwaarden.

Aanbod op maat

De Bibliotheek faciliteert nu reeds een leven lang leren via een passend aanbod voor elke leeftijdsgroep door het ter beschikking stellen van kennis en educatie, en door het mogelijk maken van bezoeken op maat per groep. We gaan in de tweede helft van deze beleidsperiode werk maken van een aanbod op maat van de leners. Een eerste stap werd het voorbije jaar gezet door samen met de Bulgaren een hedendaagse, boeiende collectie vorm te geven. Deze ontwikkeling was zo inspirerend dat we op termijn heel onze collectie op deze manier vorm willen geven. Een deel van de ploeg gaat hier actief mee aan de slag.

Digitalisering

Dé grote uitdaging van de Bibliotheek, waar ze tot nu maar kleine stapjes in heeft gezet, is om een antwoord te bieden op de toekomstige behoeften aan informatievoorziening en mediawijsheid. Mediawijsheid is onontbeerlijk in de huidige maatschappij. We werken langzaam maar zeker toe naar een hedendaagse bibliotheek, waar ook digitaliteit een centrale rol speelt - van het aanbieden van wifi en publiekspc's tot een gamehoek, ebooks, filmstreaming en een muziekplatform.

De Bibliotheek

De Bibliotheek van Schaarbeek is een laagdrempelige gemeentelijke huiskamer waar elke burger warm ontvangen wordt met zijn of haar vragen over kennis, cultuur, informatie en ontspanning. Ze is actief op het gebied van informatiebemiddeling, leesbevordering en het delen van kennis, informatie en cultuur. De Bibliotheek streeft er naar om via haar activiteiten de uitgebreide en zeer up-to-date collectie in de kijker te zetten en ambieert hier

GC De Kriekelaar

GC De Kriekelaar wil een open huis zijn voor alle inwoners uit Schaarbeek. Ze brengt mensen samen en bouwt bruggen tussen en met verenigingen, organisaties, burgercollectieven en bewoners. Zo werken we een aan leefbare stad.

GC De Kriekelaar wil de sociale en culturele participatie van diverse (kansen)groepen aanmoedigen in de Gemeente Schaarbeek, in de Regio Noord en in de Grootstad Brussel.

Cultuur verbindt mensen, zowel door eigenheid als door verscheidenheid. Want via cultuur kunnen individuen elkaar ontmoeten, kunnen groepen uit hun eigen kring treden en 'anderen' leren kennen en waarderen. GC De Kriekelaar spant zich in om die superdiversiteit op een toegankelijke wijze bij alle Schaarbekenaren te brengen.

GC De Kriekelaar ondersteunt verenigingen en organisaties, maar eveneens artiesten en amateurs, en biedt hen ruimte voor hun initiatieven. Ze moedigt cultuurparticipatie aan, zowel in groep als individueel, zowel bij kinderen en jongeren als bij volwassenen en ouderen.

Evenementen, cursussen, voorstellingen, wijkwerking hebben als leidraad gemeenschapsvorming. Dat betekent: cultuur (in de brede zin) dicht bij de mensen brengen en de mensen dicht bij elkaar.

In die geest fungeert het gemeenschapscentrum als antenne waar mensen terecht kunnen met hun vragen, noden en ideeën.

In die zin is GC De Kriekelaar een veilige plek om creatief talent te koesteren, en tegelijk open dialoog en kritisch inzicht te stimuleren, met specifieke aandacht voor het jonge volkje.

In die bezieling werkt het onthaal als draaischijf waar iedereen terecht kan, draait het personeel als de motor die ideeën omzet in concrete projecten, en stuwen of bewaken de vrijwilligers als inspiratiebron en denktank de totale werking van GC De Kriekelaar.

Cultuur van onderuit

GC De Kriekelaar evolueerde van een aanbod- naar een meer vraaggestuurde werking. We ontwikkelen een programma op basis van vragen en noden, we gaan met iedereen in gesprek en bekijken met open vizier of een wisselwerking of samenwerking mogelijk is. Op die manier geven we vorm aan ons programma. Dat bestaat o.a. uit het werk van jonge Brusselse artiesten over alle kunstdisciplines heen, aangevuld met voorstellingen van grootstedelijke partners. Daarnaast programmeren we kwalitatieve familievoorstellingen en is er een rijk aanbod voor scholen via SchoolPodiumNoord. De keuze voor een vraaggestuurd aanbod zorgt er bovendien voor dat een steeds groter en diverser wordend publiek de weg naar het centrum vindt.

Een plek voor het jonge volk

Met iedereen in gesprek gaan betekent ook een kinderwerking op maat. Een bevraging van ouders en kinderen bracht de vraag naar meer spel- en sportgelegenheden aan het licht. Kinderwerking **DaDa** ging in op deze vraag en vulde het aan met een kunsteducatief pakket. Binnen die kinderwerking is er eveneens aandacht voor de jonge monitoren. Zij worden procesmatig begeleid bij voorbereidingen, evaluaties, in het omgaan met kinderen en anderen,... Zowel professionele als niet-professionele competenties worden verder aangescherpt.

De specifieke focus op jongeren is daarnaast ook zichtbaar in enkele van de artistieke werkingen. Zo is er **TransfoCollect** (in samenwerking met RITCS), een theatercollectief voor jongeren dat ondertussen een verzelfstandigde vzw onder de vleugels van het gemeenschapscentrum geworden is. Ook is er **MemoryLab**, een film- en docu-laboratorium waar jongeren kunnen experimenteren met opnametechnieken, montage, scenario's schrijven,... En binnenkort zal de opnamestudio **studio STEPH** het aanbod nog verder uitbreiden zodat jongeren ook hun muzikale dromen een plek kunnen geven. Meer nog, hun artistieke creaties worden opgenomen in het programma van GC De Kriekelaar en daarbuiten.

Open huis voor en van iedereen

Van grote evenementen tot meer doelgroepgerichte werkingen over de muren van onze infrastructuur heen: GC De Kriekelaar wil een open huis zijn voor alle Schaarbekenaren. Het nieuwjaars- en tuinfeest zijn gezellige klassiekers met een divers publiek. **SPRING1030** geeft ons de kans om het Schaarbeeks sociaal-culturele terrein te verkennen en blinde vlekken ten aanzien van inclusie en toegankelijkheid bloot te leggen. De stadsacademie geeft de kans aan vrouwen om zich te uiten of om gewoon te luisteren naar elkaar. **Dynamo** betekent een nieuwe start in onze ambitie naar een open huis van en voor iedereen. Een gedeelde ruimte, een creatie- en stilteplek, om de krant te lezen, te kletsen, of om een concert te programmeren van, voor en door inwoners. We stimuleren het kleine ontmoeten en realiseren (kleine) dromen.

Schaarbeek in beeld

2

Schaarbeekse context

Schaarbeek groeit en bloeit

Schaarbeek ontpopt zich steeds meer als een moderne, dynamische gemeente met oog voor citymarketing. Sinds een aantal jaar vindt in de zomer **The Park to be** plaats, met een hele zomer lang animaties en activiteiten in het Josaphatpark. Daarnaast organiseerde de gemeente twee jaar geleden voor het eerst een lichtfestival **Citizen Lights**. Voor beide evenementen doet de gemeente beroep op een evenementenbureau.

De laatste jaren vestigden zich steeds meer nieuwe, trendy horecagelegenheden: de vernieuwde Buvette Sint-Sebastiaan, Le Barboteur, Café1030, Ecuries Van de Tram, Copain, La Laiterie, Apex, Ethylo, etc...

Verschillende van deze horecagelegenheden organiseren op regelmatige basis ook concertjes of feestjes. Dit brengt een hele nieuwe dynamiek teweeg. Schaarbekenaren hoeven hun gemeente niet meer per se te verlaten voor een avondje uit.

Ook de komst van Beescoop, een coöperatieve supermarkt met oog voor de culturele en socio-economische diversiteit van de Brusselaars wijst op een kentering binnen de gemeente.

Schaarbeek kan stilaan in het rijtje gaan staan van de 'jonge, hippe' Brusselse gemeenten. Dit gegeven stelt echter de dualiteit tussen de 'gefortuneerden' en 'minder gefortuneerden' nog meer op scherp.

De burger bougeert

Het 'verenigingsleven' beperkt zich heden ten dage niet langer tot het 'traditionele' verenigingsleven. In Schaarbeek zijn bijvoorbeeld heel wat wijk- en straatcomités actief die zich inzetten voor hun eigen buurt of straat en op die manier actief meewerken aan een leefbaarder en gezelliger Schaarbeek (bij de gemeente zijn er een 50-tal officieel geregistreerd, maar er zijn daarnaast ook nog 'informele' comités actief).

Men mag ook de opkomst van de sociale media niet onderschatten; zo is sinds 2014 de Facebookgroep 'La Schaarbeekoise' actief. Ze is met meer dan 16.500 leden een belangrijke

virtuele 'community' waar evenementen, anekdotes en nieuwtjes over de gemeente worden gedeeld.

Daarnaast is er ook het vrij nieuwe fenomeen van de burgerbeweging waarbij burgers zich met een sterk engagement inzetten om op het beleid te wegen en van onderuit actief verandering nastreven. In Schaarbeek ontstond na de dood van journaliste Stephanie Verbraekel in 2017 de krachtige beweging 1030/0 die opkomt voor verkeersveiligheid en een betere mobiliteit in Schaarbeek en is ook Café Filtré actief, dat zich inzet voor een betere luchtkwaliteit.

Meer kansen voor de jeugd

Met de nieuwe legislatuur werd ook de oprichting van een Nederlandstalige dienst Jonge Kind en Jeugd goedgekeurd. Deze bevoegdheid valt onder Schepen Adelheid Byttebier, tevens Schepen van Cultuur en Onderwijs.

Onder de koepel van die jeugddienst wil Schaarbeek een reeks initiatieven nemen en ondersteunen. Alle professionals worden alvast uitgenodigd op een inspiratiedag in december 2019. De adviezen van deze professionele organisaties zullen aan de basis liggen van de werking van deze dienst. De werking is tweeledig: enerzijds gericht op jonge kinderen, waarbij mogelijke pistes naar de inrichting van een Nederlandstalig kinderdagverblijf onderzocht en uitgewerkt worden. Anderzijds wordt er actief ingezet op een werking voor jongeren. Zo wil de dienst ook de werking van al bestaande organisaties zoals o.a. Ratatouille, Chiro, en ook de Brede School coördinatoren, verder versterken. Deze zomer staat opnieuw een Nederlandstalige speelpleinwerking op de site Navez ingepland, ditmaal voor 80 kinderen.

Ook over participatie wordt concreet nagedacht, onder de vorm van de oprichting van een Jeugdraad. Het enthousiasme voor de oprichting van deze dienst is groot; deze werking zal stapsgewijs worden uitgebouwd en telkens in overleg met de organisaties en actoren op het terrein.

Er wordt tegen 2021 een nieuwe school gebouwd voor GBS De Kriek op de Optima-site en er zijn eveneens plannen voor een

gemeentelijke secundaire (media)school, met vooropgestelde opening in 2024.

Daarnaast is er ook nog het ambitieuze VGC project van de nieuwe schoolcampus in de Gallaitstraat, aanpalend aan GC De Kriekelaar. Op de plaats van een voormalige Renaultgarage komt een nieuwe Nederlandstalige secundaire school, één van de twee nieuwe tienerscholen, een basisschool, een sporthal en een jeugdcentrum met repetitieruimte. Ook voor de Chiro van Schaarbeek, kunstencollectief Transfo Collect en jeugdwerking Ratatouille, één van de acht jongerenwerkingen van koepelorganisatie D'broej, is er plaats op de campus.

En natuurlijk mogen we de Schaarbeekse scholen met een enorm potentieel aan creatief talent niet vergeten: Sint-Lukas Kunsthumaniora en de hogescholen LUCA School of Arts en de Faculteit Architectuur Campus Sint-Lucas.

Onze Franstalige collega's

De Dienst Franstalige Cultuur onderging een hele transformatie. Zij herformuleerden hun missie en er is bovendien een nieuwe Schepen, Sihame Haddioui (Ecolo). Hier liggen nieuwe kansen om de samenwerking, die de laatste jaren op een lager pitje stond, nieuw leven in te blazen. Ook zij willen immers inzetten op cultuurparticipatie en hebben aandacht voor kansengroepen en lokaal talent.

De gemeente kocht binnen het kader van het wijkcontract Pogge een voormalige buurtbioscoop op de Haachtsesteenweg: Cinéma Élite. Bedoeling is om de ruimte te integreren in de erachter liggende culturele ruimte Espace Scarabaeus. Het complex zou moeten uitgroeien tot een echt sociocultureel centrum voor de wijk.

Schaarbeekse realiteit en uitdagingen

Superdiversiteit is realiteit

Schaarbeek is een superdiverse stad. Daarbij gaat het niet enkel meer om de etnisch-culturele diversiteit, die alleen maar is toegenomen, maar ook over de groeiende diversiteit binnen de diversiteit: steeds meer landen van herkomst, talen, levensbeschouwingen, migratiemotieven, verblijfsstatuten, economische welvaart, opleidingsniveau, leeftijd etc. De verschillen zijn er niet enkel tussen gemeenschappen of landen van herkomst, maar ook binnen 'groepen' en tussen mensen van dezelfde origine. Iedereen maakt intussen deel uit van een 'minderheid'. Dit fenomeen zet het traditionele 'meerderheid-minderheid-denken' onder druk. Schaarbeek is een **majority-minority city**¹, waarbij de meerderheid bestaat uit een grote hoeveelheid aan versnipperde minderheden. In Schaarbeek is **superdiversiteit**² een realiteit waar we niet omheen kunnen.

Toenemende superdiversiteit impliceert een toenemende oneindigheid aan verschil. Een superdivers denkkader en divers-sensitief handelen tracht de omgekeerde redenering te volgen en te focussen op de **common ground** tussen al deze individuen en gemeenschappen. We zijn allemaal Schaarbekenaar. Dergelijk denkkader zorgt ervoor dat de verschillen tussen mensen pas als iets secundairs worden ervaren. In die

zin kunnen we spreken van common place diversity, waarbij leven in superdiversiteit een normaliteit wordt. Meer zelfs, leven in superdiversiteit is één van onze gemene delers.

Common place diversity³ binnen een samenleving is echter allesbehalve vanzelfsprekend. Intuïtief is het veel eenvoudiger om verschillen eerder dan gelijkenissen op te merken. Hoe kunnen we er dan voor zorgen dat individuen die intuïties opzijschuiven en focussen op de gelijkenissen tussen elkaar?

De notie van **convivialiteit**⁴ kan hier een antwoord op bieden. Convivialiteit is een lichtere term dan 'solidariteit' of 'gemeenschapsvorming'. Het verwijst naar de capaciteit van samenleven. Het is evenwel geen naïef of geromantiseerd beeld van samenleven, maar biedt een perspectief dat oog heeft voor ambivalentie. Het erkent spanningen en conflicten in dense en meertalige omgevingen, maar ziet ook hoe mensen er in het dagelijkse leven mee omgaan. Convivialiteit vergt van burgers dat ze wie vreemd en anders is met een zekere openheid benaderen, maar tegelijk voldoende afstand houden om de andere niet te schenden in zijn eigenheid en privacy.

Enkele voorwaardenscheppende factoren zijn ruimte voor ontmoeting, (cultuur-)participatie, informeel leren en de divers-sensitieve mindset van cultuur-professionals.

Het streven naar een grotere convivialiteit kan niet zonder aandacht voor de publieke en semi-publieke ruimte. Deze ruimtes faciliteren idealiter ontmoeting en nodigen uit tot

¹ Geldof, D. (2013) Superdiversiteit: Hoe migratie onze samenleving verandert. Leuven: Uitgeverij Acco

² Corijn, E. (2010) Brussel, een kosmopolitische stad in wording. Identiteit en interculturaliteit; identiteitsconstructie bij jongeren in Brussel. 109: 2. Brussel: VUB Press

³ Wessendorf, S. (2014) Commonplace Diversity: Social relations in a super-diverse context.

⁴ Peterson, M. (2015) Social cohesion in hyper-diverse areas: How important are encounters in semi-public spaces?

verbinding. 'Successful spaces of encounter encourage planned as well as spontaneous meetings by integrating the routes and routines of different groups' (Peterson, 2015). Het is in die 'Successful spaces of encounter' dat de partners van het lokaal cultuurbeleid een rol voor zichzelf zien weggelegd. Want daar waar een (semi)publieke ruimte een ruimte is die toegankelijk is voor iedereen, zien we meer en meer dat ze het territorium worden van wie het zich kan veroorloven om er te zijn. Het is dus belangrijk om in de gemeente publieke ruimte te scheppen voor iedereen.

Voor de culturele partners betekent dit het ontwikkelen van een alertheid voor de constant evoluerende samenleving en het koppelen van de superdiverse content aan context. De partners zullen in hun werkingen nieuwe realiteiten een plaats moeten geven. Dit veronderstelt permanent de vinger aan de pols houden, voeling krijgen met het publiek.

We maken er de volgende beleidsperiode werk van om te kijken of we als partners in cultuur het publiek bereiken voor wie we het meeste kunnen betekenen. Dit impliceert dat we met een scherpe en kritische blik naar de impact van onze diensten en activiteiten kijken en laten kijken.

Spreken en schrijven we de taal van de gemeente?

Sociodemografische uitdagingen

Uit de omgevingsanalyse van Schaarbeek halen we een aantal belangrijke uitdagingen, waar we de komende beleidsperiode niet omheen kunnen.

Gebrek aan ruimte

De bevolkingsdichtheid in Schaarbeek is zeer dens. Er woont een grote hoeveelheid mensen op een kleine oppervlakte (gemiddelde van 25.000 inwoners per km²). Bovendien woont slechts de helft van de Schaarbekenaren nabij een groene of open ruimte die publiek toegankelijk is. Een extra aandachtspunt komt uit de omgevingsanalyse van het duurzaam wijkcontract Stephenson (Renovas, 2019). Daaruit blijkt dat vrouwen de beschikbare (semi-) publieke ruimte als onveilig ervaren. Er is grote nood aan meer kwaliteitsvolle en veilige (semi-)publieke ruimte met specifieke aandacht voor kinderen, jongeren en vrouwen.

Jonge gemeente

Schaarbeek is een zeer jonge gemeente, één van de jongste van het gewest. Volwassenen tussen 30 en 40 jaar en zeer jonge kinderen zijn oververtegenwoordigd in de gemeente tegenover de rest van het Gewest.

Het percentage Schaarbekenaren met een leeftijd jonger dan 24 jaar bedraagt meer

dan 40% en stijgt elk jaar. Toch lijken al deze jongeren amper een eigen plekje te krijgen binnen de gemeente. Voor jongeren tussen de 14 – 24 jaar is er een schaars vrijetijdsaanbod, en wanneer die jongeren rondhangen in de publieke ruimte wordt dat maar al te vaak als overlast ervaren door de andere buurtbewoners (ref. analyse wijkcontract Stephenson). Deze jongeren hebben baat bij toekomstperspectief en een plek waar ze kunnen experimenteren. Wij leggen dan ook een bijzondere focus op kinderen en jongeren. Binnen de sterktes van onze verschillende werkingen zullen we zowel inzetten op inhoud, culturele programmatie als op duurzame trajecten op maat van leeftijd, en met oog voor nieuwe trends.

Opvallend is ook de aanzienlijke groei van het aantal Nederlandstalige scholen. Intussen zijn er in Schaarbeek 13 scholen, waaronder 2 gemeentelijke scholen. Een aantal van de bestaande scholen breidden fors uit en verdubbelden hun aantal klassen. Tegen 2025 zullen er naar schatting 18 scholen zijn. De Gallait-site zal in 2021 naar schatting 1.140 leerlingen (ook secundair) plaats bieden en voor de nieuwe gemeentelijke secundaire school rekent men op een 600-tal leerlingen. Zowel voor de Bibliotheek als GC De Kriekelaar is het een grote uitdaging om al deze leerlingen een plek te kunnen geven binnen hun werkingen.

Grote gezinnen versus alleenstaanden

In Schaarbeek tekent zich een markante dualiteit af op vlak van gezinssamenstelling. Enerzijds ligt het aandeel huishoudens met kinderen, waarvan een aanzienlijk deel grote gezinnen (5 of meer personen), hoger dan

het gewestelijk gemiddelde. Anderzijds treft men in Schaarbeek ook een hoog aandeel alleenwonenden (42 %) aan. De huidige werkingen focussen voornamelijk op die gezinnen en kinderen. Het is belangrijk dat ook die grote groep alleenstaanden niet uit het oog verloren wordt en aansluiting kan vinden bij het aanbod.

Arme gemeente

Uit de verzamelde data blijkt dat Schaarbeek een van de armste gemeenten van Brussel is. Het gemiddelde inkomen ligt lager dan 11.000 euro per jaar. De werkloosheidsgraad is hoog voor de hele gemeente, maar bereikt 50% bij jongeren jonger dan 24 jaar. 1 op 4 kinderen groeit op in een gezin zonder inkomen uit arbeid.

Mensen die in armoede leven hebben vaak te kampen met een gevoel van isolement. Dergelijke gevoelens kunnen vermeden of verholpen worden door (cultuur)participatie, het verbreden van persoonlijke netwerken en het wegwerken van financiële (en andere) drempels bij vrijetijds-instanties. Cultuur heeft daarenboven een emancipatorische kracht, culturele ervaringen kunnen mensen helpen zichzelf te ontplooien en hun plek te vinden binnen de samenleving. De partners van het lokaal cultuurbeleid willen dit emancipatorische proces ten volle stimuleren.

Drie grote ambities voor Schaarbeek

3

De noties van superdiversiteit en convivialiteit in combinatie met de bovengenoemde uitdagingen leiden ons tot het formuleren van volgende ambities voor de beleidsperiode 2020-2025:

SCHAARBEEK
CONNECTIE

SCHAARBEEK
OPEN HUIS

SCHAARBEEK
ACADEMY

AMBITIE 1

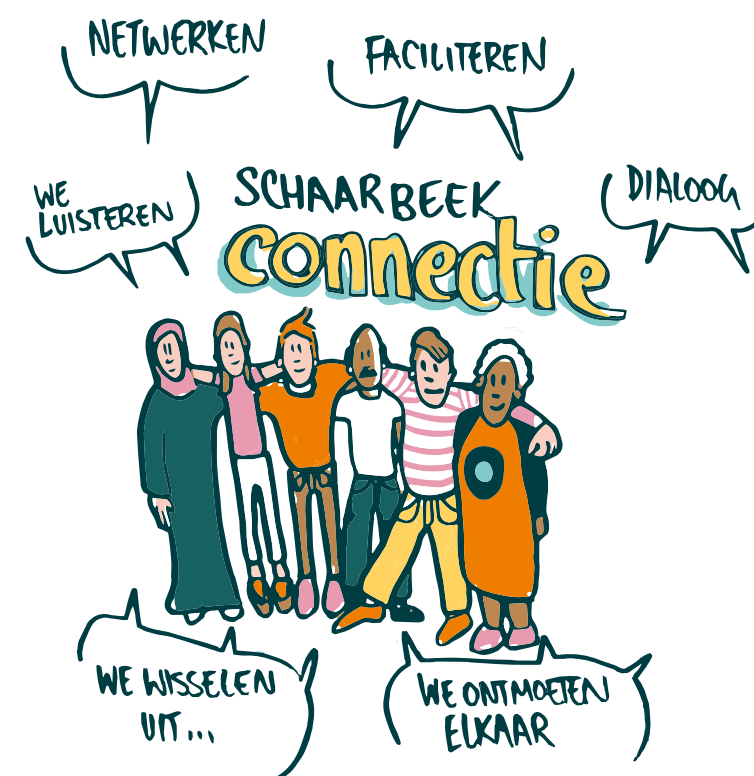
SCHAARBEEK CONNECTIE

Connectie vormt de eerste bouwsteen van ons cultuurbeleidsplan. Het 'connecteren' verwijst in dit plan niet alleen naar bondgenootschappen en samenwerkingen tussen potentiële partners. We willen ook de connectie maken tussen uiteenlopende ideeën, meningen en opvattingen.

Op dit ogenblik hebben we al een stevige connectie met verschillende gemeentelijke diensten, verenigingen, organisaties en gebruikers (scholen, brede scholen, Directie Burgerleven, socioculturele organisaties waarmee we op regelmatige basis samenwerken, de Algemene Vergadering, ons publiek, ...). Maar we willen nog meer verdiepen: we staan open voor nieuwe

ideeën en mogelijkheden en leggen waar mogelijk nieuwe verbindingen. Dit kan zowel door gewoon te luisteren naar mensen of door vragen te beantwoorden, als door dialoog en uitwisseling of het samen opzetten van activiteiten en meer duurzame trajecten. We hebben aandacht voor nieuwe vormen van organisaties en participatie zoals bv. burgerinitiatieven, waarbij zowel maatschappelijke als individuele belangen naar boven komen. We gaan in dialoog op en met het terrein en we zorgen ervoor dat iedereen weet wie wij zijn.

We zetten in op een breed netwerk met het oog op een groot cultureel aanbod voor een breed publiek.

CASE > SPRING1030

Een speels festival voor groot en klein maakt van Schaarbeek één grote speelplek.

SPRING 1030 is gelijk aan 3 dagen feest in Schaarbeek. Meer dan 40 Franstalige en Nederlandstalige sociale en culturele organisaties uit Schaarbeek maken samen een programma voor families met kinderen tussen 0 en 14 jaar. We brengen de sociaal-culturele partners en hun aanbod in kaart en stimuleren samenwerkingen.

SPRING1030 is inclusief: we geloven in een kwaliteitsvol vrijetijdsaanbod dat voor iedereen toegankelijk is. Dit doen we door

gebruik te maken van hellende vlakken voor rolstoelgebruikers, voellijnen, braille, snoezelruimtes, begeleide tours naar de verschillende activiteiten. Monitoren worden opgeleid als extra begeleiders om kinderen met een beperking te laten deelnemen aan alle activiteiten. Met Groep Intro aan boord bewaken we het inclusieve karakter. Zij bezoeken alle SPRINGpartners en geven praktische tips met betrekking tot inclusie en toegankelijkheid.

De SPRINGbrochure is volledig tweetalig, op deze manier trachten we alle inwoners te bereiken.

EERSTE STAPPEN

- ▶ We onderzoeken hoe we de activiteiten van andere organisaties, verenigingen en burgers kunnen kenbaar maken via de 1030Cultuur website of andere kanalen.
- ▶ De verschillende medewerkers van GC De Kriekelaar/onthaalploeg beantwoorden elke vraag of nood die binnenkomt met een gesprek en/of verwijzen door naar de juiste instanties. We leggen waar mogelijk linken tussen burgers en organisaties of met onszelf en verwerken deze in ons programma.
- ▶ De Bibliotheek bouwt haar receptieve rol verder uit. Ze moedigt gebruikers en bezoekers actief aan om via de Bibliotheek hun werkingen kenbaar te maken en deze waar mogelijk te versterken.
- ▶ We organiseren jaarlijks een netwerk-moment rond een specifiek thema, discipline of domein om onze werking nog verder uit te diepen en de connectie met en op het terrein te versterken. (cfr. Popraad, Inspiratiedag Jonge Kind en Jeugd, ...).
- ▶ GC De Kriekelaar organiseert een Gallait-site overleg met de 7 reeds aanwezige partners en onderzoekt nieuwe samenwerkingen met de school.
- ▶ GC De Kriekelaar verankert zich in de omliggende wijk dankzij actieve deelname aan het wijkcontract Stephenson.
- ▶ De Dienst Nederlandse Cultuur (DNC) gaat vanuit zijn hervormde ambitie opnieuw in dialoog met de Franstalige cultuurdienst die zijn missie eveneens ingrijpend bijstuurt. De dienst onderzoekt nieuwe samenwerkingsmogelijkheden voor de toekomst.
- ▶ De Bibliotheek versterkt haar werking op het terrein door met de bureaus van Sésame & de Ludothèque samen acties uit te werken (bijvoorbeeld in het kader van ZIGZAG, SPRING, NOCTURNE, de wisselcollecties ...).
- ▶ DNC legt verbinding met Renovas om een beter zicht te krijgen op de wijkcontracten. De twee cultuurdiensten maar ook de dienst preventie zijn vragende partij om hun netwerk te vervlechten met dat van Renovas en te bekijken waar ze samen een meerwaarde kunnen realiseren.
- ▶ DNC neemt deel aan een piloottraject rond het Gemeentelijk Duurzaam Ontwikkelingsplan (GDOP). Deze denkgroep onderzoekt hoe het transversaal werken kan geïmplementeerd worden binnen de verschillende departementen om zo de ambities van de gemeente samen waar te maken.
- ▶ De Bibliotheek zet de volgende jaren in op nieuwe connecties door verbindingen te leggen met individuen en organisaties die 'anders' denken en leven, maar die bereid zijn om ondanks de verschillen op basis van gelijkwaardigheid het gesprek aan te gaan en zo mee deel uit te maken van de toekomstige bibliotheekwerking.

Connectie als eerste bouwsteen

- ▶ We zijn voldoende zichtbaar, gekend en toegankelijk voor de Schaarbekenaar en de organisaties op het terrein.
- ▶ We tekenen duidelijk de lijnen van onze ondersteunende en faciliterende rol uit. Een breed netwerk aan organisaties versterkt de kracht van de eerstelijnsbijstand en het onthaal van de partners.
- ▶ We vertegenwoordigen samen een sterk merk met een eigen label dat verbindend werkt: 1030Cultuur.
- ▶ We houden bij het communiceren van onze activiteiten rekening met de diversiteit van de bevolking. We communiceren op maat en hanteren verschillende communicatiestrategieën om onze doelpublieken optimaal te bereiken.
- ▶ We vergroten onze actieradius en versterken onze werking via:
 - Allianties met bondgenoten op het terrein (organisaties, verenigingen, individuen, ...) waarmee we duurzame trajecten uitbouwen.
 - Allianties boven de taalgrenzen heen, met extra aandacht voor Franstalige potentiële partners.
 - Transversale allianties: binnen de gemeentelijke diensten, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de stad.
 - Allianties met bovenlokale instellingen en organisaties.
- ▶ Er is oog voor het faciliteren en investeren in kleine, meer informele netwerken, zoals contacten binnen een wijk of tussen individuen.

CASE > BULGAARSE CONNECTIE EN COLLECTIE

De afgelopen vier jaar constateerden we een verschuiving binnen de bevolkingssamenstelling van Schaarbeek. Door een nieuwe migratiestroom blijken de Bulgaren één van de grootste bevolkingsgroepen te zijn. In het kader van de anderstalige collecties die dankzij OBIB de voorbije jaren in verschillende Brusselse gemeenten vorm kregen, wilde de Bibliotheek de noodzaak van een Bulgaarse collectie onderzoeken. Via de Bulgaarse afdeling van Orpheus en met de ondersteuning van Foyer en het Agentschap Integratie en Inburgering beslisten we een avond te organiseren om te peilen naar de interesse. De opkomst was een succes. Uit deze avond ontstond een werkgroep: de Bulgaarse Connectie, met wie we de Bulgaarse collectie vorm gaven. De maandelijkse werkgroep besliste niet alleen over welke

materialen niet mochten ontbreken in de collectie, maar nam ook een belangrijke rol op zich voor de organisatie van de feestelijke avond naar aanleiding van de lancering van de collectie. Verschillende leden van de werkgroep kwamen met nog andere voorstellen voor activiteiten in de Bibliotheek, waar we graag op ingingen. Zo maakten we samen martenitsa's (rood/witte gevlochten popjes die het begin van de lente inluiden in Bulgarije), hadden we voorleesuurtsjes en komt er in het najaar ook een Bulgaarse auteur haar nieuwste boek voorstellen.

Deze werkwijze was voor ons zo inspirerend dat we de komende jaren een gelijkaardige werkwijze willen hanteren om zowel de nieuwe collectie als de vaste collectie-onderdelen (opnieuw) vorm te geven.

AMBITIE 2

SCHAARBEEK OPEN HUIS

Een **open huis** is een huis waar iedereen welkom is en zich ook welkom voelt.

Omdat er nood is aan publieke plekken waar gelijkheid geldt, willen we actief mogelijke drempels wegwerken. We willen mensen de kans geven om gewoon ergens te mogen 'zijn' zonder al per se iets te 'moeten'. We gaan in dialoog met de Schaarbekenaar en bevragen wat ze missen, waar ze zin in hebben, waaraan ze willen deelnemen of bijdragen óf wat ze

zelf willen initiëren. We bieden een plek waar ze zich thuis mogen voelen, één die ze zich mogen toe-eigenen en waar ze op hun maat initiatief mogen nemen. Ook buiten de muren van onze huizen is er een grote nood aan veilige, toegankelijke en gezellige openbare plekken. Samen met de Schaarbekenaar willen we die openbare ruimte voor een stukje innemen, er ontmoeting faciliteren en het potentieel van de plek blootleggen.

Iedereen is welkom

- › We zetten in op gastvrijheid, werken drempels weg en creëren een veilige plek voor de verschillende publieken.
- › Binnen het idee van 'open huis' wordt ontmoeting gefaciliteerd, maar niet opgedrongen. Schaarbekenaren ont-moeten, ze mogen ook gewoon (ergens) 'zijn'. Common ground verbindt vertrouwde vreemden met elkaar.
- › We organiseren (culturele) activiteiten/ingrepen in de publieke ruimte. Openbare plekken fungeren tijdelijk als 'gemeenschappelijke huiskamer' waarbij ontmoeting binnen een veilig en gezellig kader voorop staat.
- › Schaarbekenaren vinden meer rust en veiligheid binnen hun drukke gemeente.

EERSTE STAPPEN

- › Er is een consequent en laagdrempelig prijzenbeleid. Voor elke betalende activiteit geldt de Paspartoe-prijs.
- › Mensen kunnen spontaan binnenspringen in het Dynamo Café (GC De Kriekelaar) en de leeszaal van de Bibliotheek voor een gratis koffie.
- › De Bibliotheek herbekijkt de openingsuren om de verschillende gebruikersgroepen een plaats te kunnen geven.
- › De Bibliotheek zet in op ruimte voor ontmoeting. Zowel voor het toevallige (vb. bij lezen van een krant) als het georganiseerde ontmoeten (vb. bij een lezing). De ruimtes van de Bibliotheek worden met het oog hierop heringericht samen met verschillende gebruikersgroepen (agency⁵)*.
- › DNC draagt actief bij tot het opzoeken van meer rust binnen de gemeente door het in de kijker zetten van stilteplekken en – initiatieven en door op termijn een stiltefestival te organiseren. Dit als antwoord op de overprikkeling en drukte in de grootstad die naar voor kwam uit de omgevingsanalyse en gesprekken met Schaarbekenaren / de partners.
- › DNC faciliteert ontmoeting in de openbare ruimte en legt het potentieel bloot. Ze onderzoekt de samenwerkingsmogelijkheden met de diensten Preventie en Stedenbouw, ook m.b.t. leegstaande gebouwen. Ze kiest jaarlijks een andere buurt uit en gaat in dialoog met oa. buurtbewoners, Renovas, gemeentelijke diensten en lokale culturele partners.

CASE > STADSSPEL QUAND LES ZOIAUX

In 2016 beoogde de Dienst Nederlandse Cultuur in samenwerking met GC De Kriekelaar en designer Thomas Laureyssens via het stadsspel Quand Les Zoiaux de sociale cohesie in vier Schaarbeekse wijken te versterken. Het doel was op kleine schaal ontmoeting tussen bewoners te stimuleren, de betrokkenheid bij hun buurt te vergroten en een community gevoel aan te wakkeren of te verstevigen.

De kracht van Quand Les Zoiaux lag vervat in het feit dat het initiatief en de knowhow van de technologie bij de organisatoren lag, maar dat de invulling geheel bij de bewoners van de verschillende wijken werd gelegd. Zij waren zelf eigenaar van het project, waardoor hun acties automatisch afgestemd waren op de goesting en de noden van de bewoners, perfect op maat van de wijk. Achter de schermen nam de dienst een rol als coach op, in de zin van facilitator (tools, knowhow, beperkt budget, communicatie), klankbord (haalbaarheid van de ideeën) en brugfiguur (tussen bewoners en gemeentelijke diensten,

tussen de verschillende wijken).

Er werd 194.118 keer gefloten naar de mussen en elke wijk ondernam op vier weken tijd minstens negen acties. Het publiek was zeer divers – een afspiegeling van de gemeente – en de output hartverwarmend. Het project *as such* werd ondanks het succes niet hernomen omwille van de enorme werklust.

Met dit leerproces achter de kiezen willen we graag een nieuw project/traject bedenken om opnieuw de wijken in te trekken. Maar deze keer houden we het bij één wijk per keer. In eerste instantie wordt gekozen voor een wijk waar al werk verricht wordt door een wijkcontract / dienst preventie / ... met het oog op good practices voor de toekomst. In samenwerking met lokale actoren wordt door middel van kleine (artistieke) ingrepen een openbare plek (tijdelijk) omgetoerd tot een plaats waar het aangenaam vertoeven is.

⁵ Colley, H., Hodkinson, P., & Malcolm, J. (2004). Informality and formality in learning. London: Learning and Skills Development Agency/University of Leeds.

Iedereen kan meedoen

- › De diversiteit van Schaarbeek wordt weerspiegeld in het publiek van activiteiten en evenementen. Iedereen kan op een kwaliteitsvolle manier deelnemen aan het Schaarbeekse culturele leven.
- › We creëren niet enkel plekken voor de lokale gemeenschap, maar doen dat ook samen met hen.
- › Om het isolement van vereenzaamde individuen te helpen doorbreken, stimuleren we het emancipatorisch proces. (Cultuur)participatie biedt nieuwe perspectieven en maakt krachtiger.

CASE > DYNAMO CAFÉ

GC De Kriekelaar heeft ruimte en dat is een troef die we graag delen met de Schaarbekenaar. Dynamo is een werkplek, café, krant met koffieplek, creatieplek, ontmoetingsplek... van en voor Schaarbekenaren. Dynamo krijgt inhoud en vorm naargelang de goesting, de talenten en de interesses van wie er binnenkomt. Je kan er gewoon zijn maar je kan er ook iets beleven. De ruimte is gratis voor iedereen die er sociaalculturele activiteiten wil organiseren en gratis toegankelijk voor iedereen die eraan wil deelnemen. Dynamo wil de creativiteit en het enthousiasme van de Schaarbekenaren uitstralen, want elk individu en elk idee is meer dan welkom. Dynamo is de gemeenschappelijke living van alle Schaarbekenaren.

EERSTE STAPPEN

- › We onderzoeken hoe we meer diversiteit in onze raden kunnen brengen.
- › We lopen trajecten met vzw De Schakel, om de armoedetoets te bewaken, alsook met de diversiteitsmanager van de gemeente om de vinger aan de pols te houden rond diversiteit, gender, inclusie van mensen met een beperking etc.
- › We ambiëren met SPRING1030 een toegankelijk festival voor iedereen.
- › De Bibliotheek pakt haar hele collectiebeleid aan en geeft deze op een (meer) participatieve manier vorm (agency)*.
- › In GC De Kriekelaar kan je proeven van cultuur overdag: schoolvoorstellingen worden opengesteld voor het publiek, 2 tot 3 keer per jaar organiseren we met verschillende partners (BOP, Aksent, stadsacademie, De Schakel, Nasci,...) een voorstelling voorafgegaan door een ontbijt en dialoogtafels voor de bezoekers.
- › GC De Kriekelaar sluit aan bij de landelijke 'De langste Iftartafelcampagne' ten voordele van Kom Op Tegen Kanker. Moslims en niet-moslims breken samen de vasten en dit in verschillende contexten: op publieke plaatsen, culturele zalen, parken, buurthuizen, scholen, musea, ...
- › GC De Kriekelaar organiseert het warmste Kerstfeest samen met Aksent (lokaal dienstencentrum) en De Schakel (vereniging waar armen het woord nemen) en de stadsacademie (vrouwenwerking van GC De Kriekelaar.)
- › De Bibliotheek zet in op intergenerationeel werken. Bij de ontwikkeling van een werking willen we afstappen van het traditionele 'oudere leest voor aan het kind' - idee. We willen vb. inzetten op kinderen die voorlezen aan de ouderen. Hiervoor willen we samenwerken met scholen en jeugdbewegingen.
- › De Bibliotheek organiseert mini-bibliotheken op locatie (plekken: armoedevereniging De Schakel, café Dynamo, Paviljoen school...) waar je ook zonder lidkaart (en dus geldig identiteitsbewijs) materialen kan uitlenen. Ook alle mogelijke boetegelden vallen er weg.
- › In het kader van Ça va seul zet de DNC specifiek in op activiteiten waar Schaarbekenaren perfect alleen aan kunnen deelnemen. Het koor voor mensen die niet per se kunnen zingen (Schaarbeekvoix) wordt verder gezet, maar ook nieuwe initiatieven zitten in de pijplijn.

DIY (doe je eigen ding)

- › Schaarbekenaren hebben inspraak: ze worden gehoord en weten dat ze gehoord (zullen) worden. Dit geldt zowel voor de mondige burger die zijn/haar stem al gevonden heeft als voor de Schaarbekenaar die zijn/haar stem nog moet vinden.
- › Schaarbekenaren durven hun eigen ding te doen zonder dat wij een waardeoordeel vellen. We bieden een veilige plek waarbinnen zij kunnen experimenteren en (co)creëren.
- › We gaan in dialoog met onze gebruikers om waar mogelijk samen tot een 'manifest' te komen in plaats van louter regels en verboden op te leggen. Op deze manier is er wisselwerking mogelijk en bouwen we samen aan een open huis.

EERSTE STAPPEN

- › GC De Kriekelaar bouwt verder aan een programma dat geïnspireerd wordt door wat zich aanbiedt, georganiseerd wordt door inwoners, organisaties en verenigingen (Neighbours on stage) of in huis gerealiseerd wordt (TransfoCollect, studio STEPH).
- › De (gespecialiseerde) ruimtes (grote zaal, keuken, Foyer, Dynamo,...) van GC De Kriekelaar zijn een troef die we graag delen.
- › We ondersteunen burgerinitiatieven en bieden hen een plek in het gemeenschapscentrum. We brengen hun boodschap (vb. verkeersveiligheid, schone lucht,...) over bij de verschillende groepen in huis.
- › De Bibliotheek heeft het voorbije jaar samen met OBIB en de Brusselse bibliotheken gewerkt aan een (meer) eengemaakt reglement in het kader van het Eengemaakt Bibliotheek Systeem (EBS). De volgende jaren wordt dit reglement samen met gebruikers omgevormd tot een manifest, waarbij de nadruk komt te liggen op wat mag en kan ipv wat niet kan.
- › De Bibliotheek maakt (fysiek en in de programmatie) plaats voor een Speaker's Corner: het woord van en voor de Schaarbekenaar.

CASE > *AGENCY (uitgelegd aan de hand van een praktijkvoorbeeld)

Van co-creatie naar eigenaarschap tot agency. De Bibliotheek krijgt vorm dankzij verschillende gebruikersgroepen.

Hoe kan je een bibliotheek mee vormgeven zodat we er een echt open huis van maken waar verschillende groepen zich thuis voelen? Momenteel is de core business van de Bibliotheek nog steeds 'boeken uitlenen'. Het voorbije jaar gingen we nadenken hoe we op een meer 'participatieve' manier kunnen werken om verbinding te leggen tussen onze gebruikers en onze collectie. We kwamen uit bij meer ingeburgerde concepten zoals cocreatie en mede-eigenaarschap, maar kwamen tot de conclusie dat ze voor de Bibliotheek niet voldoen. 'Agency' doet dat wel, want gaat nog net dat stapje verder.

Vertrekpunt voor 'agency' is werk maken van een 'thuisgevoel' en onderling vertrouwen in onze bibliotheek. Dit 'thuisgevoel' vergroot het potentieel tot handelen. Op deze manier willen we

individueel de kans geven om mee te wegen op inhoud, op ons aanbod, op onze bestaansredenen.

De Bibliotheek heeft al jaren één 'klassieke' leesclub die we intensief ondersteunen. Toch bleef de afstand tussen de deelnemers en de Bibliotheek en vooral met de andere gebruikers heel groot. Daarom lanceerden we afgelopen zomer de oproep om een eigen boekenclub/leesclub op te richten. Dat leidde intussen tot een groep van jongeren die op een onafhankelijke manier actief is. Ze krijgen bij wijze van spreken de sleutel van de Bibliotheek en doen alles zelf. Toch trachten we hun werking een meerwaarde te laten vormen voor de Bibliotheek. Hun boekbesprekingen zullen binnenkort op de website gepubliceerd worden zodat ze anderen kunnen inspireren om de boeken te lezen. Deze groep helpt ons ook om de jongerencollectie vorm te geven; ze zijn onze vinger aan de pols.

- › De Bibliotheek werkt ateliers uit voor jongeren rond het maken van podcasts. Deze podcasts krijgen nadien ook een plaats in de collectie. Waar de jongeren vroeger enkel via leeslijsten in contact kwamen met de Bibliotheek worden ze nu actief ingezet om de collectie mee vorm te geven (agency)*.
- › De Bibliotheek zorgt voor een (veilige) ruimte en ondersteuning van nieuwe boekenclubinitiatieven. De boeken van de boekenclubs worden in de kijker gezet wat onze verschillende collecties meer draagkracht geeft.

Een plek voor kunst en cultuur

- › Schaarbeeks artistiek talent wordt in kaart gebracht.
- › Brussels (jong) artistiek talent krijgt een geprivilegieerde plek zodat zij zich kenbaar kunnen maken en kunnen experimenteren op eigen bodem, dit zowel via eigen creaties als via curatorschap.
- › De (semi)openbare ruimte wordt ingezet als creatie- en presentatieruimte voor artistiek talent.
- › Partnerschappen met grote en grootstedelijke artistieke instellingen of organisaties maken het mee mogelijk om ook in Schaarbeek van kunst met grootstedelijke uitstraling te genieten.
- › Wisselwerkingen tussen artistiek werk en laagdrempelige doelgroepenwerking maken een brede cultuurparticipatie, ontdekking, verwondering en ontmoeting mogelijk.

CASE > **MISSIE 1030** (werktitel)

De Dienst Nederlandse Cultuur heeft geen huis in de klassieke zin van het woord en richt zich bijgevolg naar buiten. Daarbij wil de dienst ernaar streven om het onzichtbare zichtbaar maken. Enerzijds gaat het om het in de kijker zetten van Brussels artistiek talent. Anderzijds om het ontsluiten van verborgen en verrassende plekken: stukjes Schaarbeek waar je anders geen toegang tot hebt of die je normaal gezien niet in een bepaalde hoedanigheid kan meemaken. Het liefst van al combineert de Dienst

beide. In het verleden door het organiseren van Salon Bombardon en Schaarbeek Laat, momenteel met Salon Bombardon – Young Talent waarbij beloftevolle artiesten met een Brusselse link een Schaarbeekse woonkamer innemen. In de toekomst met 'Missie 1030' (werktitel), waar de Dienst bijzondere artiesten op een te ontdekken plek hun ding laat doen voor 10 + 30 toeschouwers. 30 toeschouwers kunnen een kaartje reserveren, de overige 10 toeschouwers worden via organisaties die met kansengroepen werken toegeleid.

EERSTE STAPPEN

- › DNC brengt artistiek talent in kaart en werkt hiervoor samen met de dienst Franstalige Cultuur. Ze onderzoekt of de oprichting van een cultuurplatform wenselijk en mogelijk is.
- › We geven Brussels talent een plek binnen onze werkingen en op (semi)openbare plekken in Schaarbeek:
 - Auteurs en illustratoren presenteren hun werk in de Bibliotheek
 - Maandelijks presenteren jonge artiesten hun werk op het podium van GC De Kriekelaar
 - Jaarlijkse expo van Sint-Lucas studenten i.s.m. met de Bibliotheek
 - Er komt een vervolg op Salon Bombardon Young Talent
- › We maken een shortlist van lokale artiesten die een stuk curatorschap op zich kunnen nemen. De muziek-programmatie op Alles Es Just wordt momenteel al uit handen gegeven, maar dit kan nog worden doorgetrokken naar andere projecten of festivals.
- › We werken samen met grootstedelijke instellingen en organisaties (KFDA, Passa Porta, De Buren, Beursschouwburg, Klara, KVS, Muntpunt, Pianofabriek, ...) als een versterking van de lokale werking. We leiden bepaalde groepen waar we nu al mee werken toe naar voorstellingen en maken onszelf kenbaar bij een breder publiek.
- › GC De Kriekelaar verleent in de zomer vier weken lang gratis een residentieplek aan artistieke jongeren voor onderzoek of creatie.

Informeel leren, vaardigheden ontwikkelen, talenten ontdekken en stimuleren, voor jong en oud – dat is waar **Schaarbeek Academy** voor staat.

We bieden burgers kansen voor een levenslang en levensbreed proces van informeel en niet-formeel leren en zetten extra in op empowerment van specifieke groepen (vrouwen, mensen in armoede). We werken samen met verschillende partners (scholen, brede scholen, regio Noord, welzijns-, kunst- en cultuurpartners) aan een brede leer- en leefomgeving met als doel maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren.

Door Schaarbekenaren van jongs af aan toegang geven tot (digitale) kennis en hen te laten proeven van mogelijkheden voor competentie- en talentontwikkeling, willen we hun blik op de wereld verruimen en hen een krachtige kijk op hun eigen mogelijkheden en toekomst bieden.

Jezelf blijven ontwikkelen of je talenten ontdekken en ermee experimenteren draagt bij tot een verhoogd welzijn en welbevinden. Mensen voelen zich meer betrokken bij de maatschappij waarin zij leven. Ze ervaren meer zelfvertrouwen en verbinding met anderen.

Samen leren

- › Het Nederlands is onze voertaal. De huizen worden door Schaarbekenaren aanzien als een veilige oefenplek voor wie Nederlands wil leren.
- › Via ontmoeting en debat wordt reflectie en betrokkenheid bij stad, gemeente en buurt gestimuleerd.
- › Materieel en immaterieel erfgoed wordt op een hedendaagse manier onder de aandacht gebracht.
- › De Gallait-site is een veilige speel- en ontdekkingsplek voor kinderen en jongeren en hun ouders.
- › Jongeren zien mogelijkheden binnen GC De Kriekelaar als monitor, stagiair, beatboxer, danser,...
- › Met SchoolPodiumNoord dragen we bij aan de ontwikkeling van de eigen identiteit en het cultureel zelfbewustzijn bij kinderen en jongeren.
- › De Bibliotheek besteedt aandacht aan het digitale (zowel qua aanbod als qua het aanscherpen van talenten).

CASE > STADSACADEMIE SCHAARBEEK

Vijf jaar geleden startte GC De Kriekelaar, in functie van de moeders van kinderwerking DaDa, met ontmoetingsmomenten voor vrouwen. Dit evolueerde een jaar geleden tot een stadsacademie, een participatieve methodiek afkomstig uit Nederland. Ze brengt (buurt)bewoners samen rond voor hen relevante thema's met als doel een programma/project uit te werken en informeel te leren.

De Schaarbeekse academie heeft een kerngroep (een 12-tal vrouwen) die maandelijks samenkomt en activiteiten programmeert voor de bredere stadsacademie. Ze betrekken hierbij zoveel mogelijk andere bewoners, organisaties en instellingen. De kerngroep gaat in dialoog en

neemt een grote rol op in het opzetten van de culturele ontmoetingsactiviteiten, zodat het programma aansluit bij de eigen leefwereld. Deze activiteiten stimuleren ook hun eigen reflectieproces.

De stadsacademie is dus geen instituut met een vast curriculum, maar eerder een informele manier om elkaar te leren kennen en zichzelf te empoweren door met elkaar in gesprek te gaan.

Thema's die al aan bod kwamen: gender, opvoeding, radicalisering, kruispuntdenken, identiteit...

De stadsacademie Schaarbeek wordt gesteund door GC De Kriekelaar en Citizenne.

EERSTE STAPPEN

- ▶ In GC De Kriekelaar en de Bibliotheek kan je terecht voor conversatietafels en kan je 'vrijwilligen' binnen de werkingen om het Nederlands op een fijne manier eigen te maken.
- ▶ De Bibliotheek en GC De Kriekelaar organiseren ateliers voor kinderen waarbij het Nederlands op een niet-formele manier wordt meegegeven en ze op speelse en creatieve manier hun blik op de wereld verruimen. We schenken extra aandacht aan de leefwereld van tieners.
- ▶ De Bibliotheek vergroot het leesplezier voor klein & groot (leeslijn).
- ▶ We hervormen 'Schaarbeek Salon', waarbij het maatschappelijk debat niet geschuwd wordt en de blikken verruimd worden.
- ▶ GC De Kriekelaar investeert verder in de ontwikkeling van de stadsacademie samen met Citizenne en gebruikt de methodiek als inspiratie voor het werken met andere groepen.
- ▶ DNC organiseert samen met andere partners ateliers die te maken hebben met actuele thema's als het opzoeken van rust en stilteplekken, het verlagen van stress, etc.
- ▶ De Bibliotheek organiseert 'debat'-opleidingen om aan jong (en oud) de kans te geven hun debatkunsten te verfijnen.
- ▶ We stellen een charter op rond onze ecologische voetafdruk, zowel voor de inrichting van onze gebouwen als voor de organisatie van onze activiteiten en we geven dit door aan gebruikers en organisaties.
- ▶ De Kriekenboomsage gaat een intense samenwerking aan met De Bûûmplanters. In 2020 worden de nieuwe Kriekenbomen verdeeld.
- ▶ DNC onderzoekt de mogelijkheden tot samenwerking met de Dienst Franstalige Cultuur rond het erfgoedfestival 'Alles es Just', meer bepaald rond het opzetten van voorafgaande trajecten met scholen.
- ▶ GC De Kriekelaar gaat in gesprek met alle Gallait-sitegebruikers en laat zich inspireren door het pedagogisch principe achter de tienerschool.
- ▶ SchoolPodiumNoord wil alle kinderen van alle Nederlandstalige scholen in Schaarbeek, Evere, Sint-Joost-ten-Node en Haren toeleiden naar minimum 1 theater- of muziekvoorstelling. We vergroten het aanbod van SchoolPodiumNoord in overleg met de departementen Onderwijs en Cultuur binnen de VGC.
- ▶ De Bibliotheek optimaliseert de podcast ateliers. Ze bekijkt samen met een groep geïnteresseerde jongeren of ze deze games ook zelf kunnen leren maken. Op lange termijn wil de Bibliotheek haar collectie digitaliseren en inzetten op live filmstreaming via de website en werken met Spotify en dergelijke.

CASE > JONGERENWERKING BIBLIOTHEEK

In het voorjaar van 2018 werd een jongerenwerker aangeworven om specifiek in te zetten op deze gebruikersgroep die we amper bereikten. Naast enkele ludieke acties (zoals 'win je studiepakket' & 'wie wint het WK') ging de jongerenwerker actief aan de slag om de secundaire scholen op het grondgebied te betrekken bij de werking van de Bibliotheek. In eerste instantie ging dit over het 'kenbaar' maken van wat we doen, door het aanbieden van lessen filosofie of ateliers rond het maken van een boek. In het najaar van

2018 werd een traject gestart met het 4e secundair van Sint-Lukas. De Bibliotheek bood niet alleen een creatieve workshop aan, maar ook een omkaderende workshop rond gendertypering. De combinatie van kennis met kunnen werd omgezet in een prachtig boekje met korte graphic novels rond het thema gender. Het werk van de studenten werd eveneens een maand lang in de Bibliotheek tentoongesteld. In 2019 startten we een nieuw traject, met deze keer ecologie als centraal thema.

Talenten ontdekken en competentieontwikkeling

- › De huizen van de partners zijn gekend als experimentele stadslabs:
 - Schaarbekenaren krijgen de kans om hun verborgen talenten bloot te leggen en te ontwikkelen.
 - Schaarbekenaren krijgen ruimte voor creatie en expressie: ze krijgen mogelijkheden om binnen het veilige kader van de huizen hun (artistiek) potentieel verder te ontplooiën en krijgen oefen- en creatiekansen. Falen is een optie.
- › Empowerment is de rode draad in heel wat deelwerkingen van de decretale partners. Het is een thema dat centraal staat binnen het vrijwilligersbeleid, de animatorenwerking, jongerenwerking, vrouwenwerking,...
- › (Jonge) Schaarbekenaren worden geïnspireerd door rolmodellen. Ze ontdekken nieuwe perspectieven en kansen voor hun persoonlijke ontwikkeling.
- › Competentieontwikkeling is persoonlijk en gekoppeld aan het levenstraject van het individu. We faciliteren persoonlijke leerprocessen en organiseren begeleidingsprocessen op maat.

CASE > STUDIO STEPH

Dit project wordt in 2020 gerealiseerd dankzij de subsidies uit het wijkcontract Stephenson. De naam studio STEPH verwijst naar de jongeren uit de Stephensonwijk die zichzelf 'nous sommes Steph' noemen.

studio STEPH is een duurzame muzikale jongerenwerking met een opnamestudio en een multimedialab. Jongeren kunnen er zowel hun eigen muziek maken als produceren, en dit onder professionele begeleiding van een team van coaches met ervaring in songwriting, rap/slam, het maken van videoclipps en opnametechnieken. Jongeren krijgen

na een intakegesprek een coaching aangeboden op maat van hun ambities. studio STEPH biedt hen een pedagogisch traject, maar wil ook een emancipatorisch proces op gang brengen, waarbij de deelnemer zowel zichzelf als zijn/haar technische en creatieve kwaliteiten ontdekt, en waar de jongeren op termijn hun opgebouwde expertise met elkaar kunnen delen.

Voor de realisatie van studio STEPH werken we samen met verschillende organisaties, zoals TransfoCollect, KAK, de muziekacademie Schaarbeek, MemoryLab,...

EERSTE STAPPEN

- › De Bibliotheek zet in op rolmodellen om hedendaagse thema's in de kijker te zetten (via collectie én activiteiten, vb Black History Month: samen met de oprichters een collectie vormen, Anne-Sophie Opara stelt haar boek voor, interessante thematische workshops...)
- › GC De Kriekelaar houdt intakegesprekken met elke jongere die zich aanbiedt voor één van de werkingen.
- › De Bibliotheek en GC De Kriekelaar bieden ateliers en artistieke trajecten aan voor jongeren (Podcastatelier, woordatelier, schrijfatelier, TransfoCollect, Memory Lab, Studio Steph). De jongeren leren zichzelf artistiek te ontplooiën en leren de technische kanten van muziek, films en podcasts maken. Jongeren krijgen zowel groepsbegeleiding als begeleiding op maat. Wat ze realiseren krijgt een plek op het podium en/of in de collectie van de Bibliotheek.

Afstemming op andere plannen —

4

Participatie

Vlaamse beleidsprioriteiten

Het cultuurbeleidsplan 2020–2025 houdt rekening met de Vlaamse beleidsprioriteiten: 'een kwalitatief en duurzaam lokaal

cultuurbeleid, met speciale aandacht voor gemeenschapsvorming, cultuureducatie en het bereiken van kansengroepen'.

Gemeentelijk Duurzaam Ontwikkelingsplan

Daarnaast schrijven de gemeentelijke partners van het cultuurbeleid zich eveneens in binnen het Gemeentelijk Duurzaam Ontwikkelingsplan (GDOP). Het beheer van een gemeente met meer dan 133.000 inwoners vraagt om een duidelijke visie. Hierover werd samen nagedacht met politieke mandatarissen, ambtenaren, verenigingen, private actoren en burgers.

Het eerste GDOP, met een visie voor een termijn van tien jaar, werd begin 2019 aangepast. Het aangepaste plan zet de krijtlijnen uit voor de doelstellingen die gehaald moeten worden om de kwaliteit van het leven in Schaarbeek te verbeteren tegen 2021: 'De stedelijke rijkdom van Schaarbeek', 'De menselijke rijkdom van Schaarbeek',

'De gemeenschappelijke rijkdom van Schaarbeek' en 'De transversale rijkdom', die tevens getoetst werden aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties (SDG'S).

Het cultuurbeleidsplan heeft voornamelijk affiniteit met het onderdeel van het plan: 'De menselijke rijkdom van Schaarbeek' (met o.a. aandacht voor onderwijs, armoede, sociale cohesie en gelijkheid) en voor een stukje met 'De transversale rijkdom' (burgerparticipatie).

Het GDOP wordt momenteel nog verder herwerkt op basis van het gemeentelijk meerderheidsakkoord 2018–2024 waarbij de beleidsdoelstellingen vertaald worden naar strategische en operationele doelstellingen.

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

De partners zetten met hun culturele activiteiten al jaren in op ontmoeting en gemeenschapsvorming. Via een meer doorgedreven reflectie gingen de partners met de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties (SDG's) aan de slag, waarbij zij prioriteit willen geven aan de volgende SDG'S:

Kwaliteitsonderwijs

Ongelijkheid verminderen

Duurzame steden en gemeenschappen

Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

De afgelopen jaren en meer specifiek in de aanloop van het plan, verzamelden we veel input en lieten we ons inspireren. We gingen in dialoog met individuen, verenigingen, gebruikers en experts rond specifieke thema's (armoede, superdiversiteit, gender, nieuwe gebruikersgroepen, inclusie, jeugd, talentontwikkeling, stadsontwikkeling ...). We overlegden met de Directie Burgerleven en consulteerden de verschillende raden.

Geformaliseerde participatie

Adviesraad Cultuur

De Adviesraad Cultuur heeft als taak de opmaak en de uitvoering van het gemeentelijk cultuurbeleidsplan te begeleiden. Bij de start van een nieuwe legislatuur dient de adviesraad binnen een redelijke termijn opnieuw samengesteld te worden. De samenstelling van de nieuwe adviesraad, die grondig werd gewijzigd, werd op 11 september 2019 goedgekeurd door de gemeenteraad.

Met de Adviesraad die in voege was tot 19 maart 2019 hielden we een evaluatiemoment van de voorbije beleidsperiode en een denkoefening rond de SDG's van de VN, waarbij volgende doelstellingen als prioritair werden bepaald:

- **Geen armoede**
- **Kwaliteitsonderwijs**
- **Ongelijkheid verminderen**
- **Duurzame steden en gemeenschappen**

Deze oefening leidde via een vertaalslag tot de leidraad voor de samenstelling van de nieuwe adviesraad, waarbij geopteerd werd voor organisaties en individuen met expertise op vlak van: jongeren en talentontwikkeling, armoede, superdiversiteit, leefbare stad, en kunst en cultuur. Dit zijn tevens belangrijke aandachtspunten die ook in het nieuwe cultuurbeleidsplan terugkomen.

Om de kruisbestuiving tussen de verschillende huizen en raden te garanderen werd tevens gezorgd voor een afvaardiging vanuit de Bibliotheekraad en de Raad van Bestuur van GC De Kriekelaar.

Vanaf 24/10/2019 volgt de hernieuwde Adviesraad Cultuur de opmaak en de uitvoering van het cultuurbeleidsplan op. De Adviesraad zal de komende jaren op regelmatige basis geconsulteerd worden om de uitvoering van het uitgestippelde beleid mee in goede banen te leiden en bij te sturen. Deze opvolging gebeurt niet enkel via formele

vergaderingen, maar ook via trajecten rond specifieke deelthema's (zoals armoede en superdiversiteit) en een continue dialoog met en feedback van de afzonderlijke leden.

Volgende samenstelling is tot stand gekomen:

EFFECTIEF LID

- **Heleen Huysentruyt**, vzw De Schakel, armoedevereniging
- **Thomas Laureysens**, onderzoeker verbonden aan LUCA School of Arts
- **Yoeni Bellemans**, Schaarbekenaar en vzw De Buûmplanters
- **Floriane De Graeve**, gender- en diversiteitsmanager van de gemeente Schaarbeek
- **Sven Moens**, directeur GBS Paviljoen / ToekomstATELIERdelAvenir - TADA
- **Els Dittich**, Brede school coördinator Sint-Lukas
- **Tom Ruette**, Schaarbeekse muzikant en werkzaam bij Kunstenpunt
- **Anne Niveau**, Schaarbekenaar met een hart voor kunst en cultuur
- **Anne Tissen**, Schaarbekenaar, voormalig werkzaam als coördinator Streekgericht Bibliotheekbeleid (SBB, nu OBIB) en coördinator Dienst Gemeenschapscentra bij de VGC
- **Len Buggenhout**, afgevaardigde Bibliotheekraad
- **Claudine Huyghe**, afgevaardigde Raad van Bestuur GC De Kriekelaar

WAARNEMEND LID

- **Adelheid Byttebier**, Schepen cultuur
- **Hylke Gryseels**, cultuurbeleidscoördinator
- **Leen Rossignol**, centrumverantwoordelijke GC De Kriekelaar
- **Inge Wauters**, diensthoofd Nederlandse Cultuur
- **Ingrid Lemaire**, bibliothecaris
- **Isabelle De Meyere**, cultuurbeleidscoördinator VGC

Betrekken van de verschillende raden

De Raad van Bestuur van het Gemeenschapscentrum en de Bibliotheekraad organiseerden de afgelopen maanden elk apart verschillende overlegmomenten en denkdagen met de focus op het nieuwe beleidsplan.

De voorgedragen leden van de nieuwe adviesraad werden op individuele basis bevraagd rond specifieke beleidsthema's.

Op 24/10/2019 is er een gezamenlijk adviesraad waarbij zowel de Adviesraad Cultuur, de Bibliotheekraad, de Raad van Bestuur van het GC en de Algemene Vergadering samenkwamen waarbij het definitieve plan voorgesteld en geadviseerd wordt.

De rechtstreekse dagdagelijkse contacten met onze publieken blijken telkens weer erg waardevol. Zij inspireren ons en maken dat we inzicht krijgen in wat er leeft en wat de noden zijn. Deze contacten zijn cruciaal en onontbeerlijk.

Bredere participatie

- › Gesprek met alle leden van de algemene vergadering van het Gemeenschapscentrum waarin werd gepeild naar hun noden en verwachtingen.
- › Inspiratie via een volledig vernieuwde Bibliotheekraad, die binnen werkgroepen mee nadenken over de Bibliotheek en haar zowel inhoudelijk als op vlak van collectie, communicatie, inrichting, signalisatie... mee vormgeven.
- › Organisatie van een Popraad op 26/3 i.s.m. Poppunt, waarbij gepeild werd naar de noden van Schaarbeekse muzikanten.
- › Cultuurcafé op 10/10: open inspraakmoment rond het nieuwe cultuurbeleid voor elke Schaarbekenaar met een hart voor cultuur. Een 'toekomstavond' begeleid door Kristien Van Mechelen, Diensthoofd Beweging van 11.11.11.
- › Door het actief opvolgen van het wijkcontract Stephenson.
- › Tijdens de zomermaanden lanceerden de drie partners via een enquête eveneens een bevraging over het culturele leven in Schaarbeek, zowel gericht naar bewoners als organisaties en verenigingen. Er werd gepeild naar o.a. kennis van de verschillende huizen en 1030Cultuur, naar gebruik en tevredenheid, naar samenwerking, naar ideeën voor de toekomst. De enquête was online beschikbaar op de websites van 1030Cultuur, van GC De Kriekelaar en van de Bibliotheek. Ze werd tevens opgenomen in de nieuwsbrieven van de drie partners en ze werd daarnaast ook nog eens gericht naar verenigingen, organisaties en scholen gestuurd.

Bekendmaken van het nieuwe beleidsplan aan de Schaarbekenaar

Het nieuwe Cultuurbeleidsplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het College van Burgemeester en Schepenen en de gemeenteraad.

Het plan zal beschikbaar zijn op de gemeentelijke website, de website 1030Cultuur, de website van de Bibliotheek en die van GC De Kriekelaar. Dit zal aangekondigd worden in het gemeentelijke infoblad, de Thuis in Schaarbeek, de Facebookpagina's van de Dienst Nederlandse Cultuur, GC De Kriekelaar en 1030Cultuur en via de nieuwsbrieven van de partners.

Er zal tevens een publicatie gemaakt worden die kan verspreid worden bij partnerorganisaties en andere geïnteresseerden.

Financiële middelen en personeel —

6

Impuls Lokaal Cultuurbeleid

Het lokaal cultuurbeleid kreeg tot hertoe een belangrijke impuls door subsidies van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie d.m.v. een enveloppesubsidie voor het loon van de cultuurbeleidscoördinator à rato van € 58.000, de rest wordt bijgepast door de Gemeente.

Daarnaast krijgt de gemeente via de VGC in principe € 1 X 30% per Schaarbeekse inwoner voor de uitvoering van de projecten van het actieplan lokaal cultuurbeleid. Door de onstuitbare bevolkingsgroei was deze formule echter niet meer houdbaar en werd deze subsidie geplafonneerd op € 36.097.

Financiële middelen Dienst Nederlandse Cultuur

LOONKOST	
Totaal gesubsidieerd personeel via Vlaamse Gemeenschap	€ 58.000
Totaal contractueel personeel	€ 82 254,12
Totaal vast benoemd personeel:	€ 143.442,96
TOTAAL LOONKOST	€ 283.697,08
WERKINGSKOSTEN	
Reguliere werking	€ 48.200
Jaarlijkse subsidies aan verenigingen	€ 23.550
Jaarlijkse subsidie aan De Kriekelaar	€ 20.000
TOTAAL WERKINGSKOSTEN	€ 91.750
INKOMSTEN	
Eigen inkomsten	€ 6.242
Subsidies 11 juliviering (VGC en VG)	€ 1.083,33
Subsidies 11 juliviering (VG) (definitieve bedrag nog niet toegekend)	€ 400
TOTAAL INKOMSTEN	€ 7.725,33

Gebaseerd op cijfers 2019

Personeel Dienst Nederlandse Cultuur

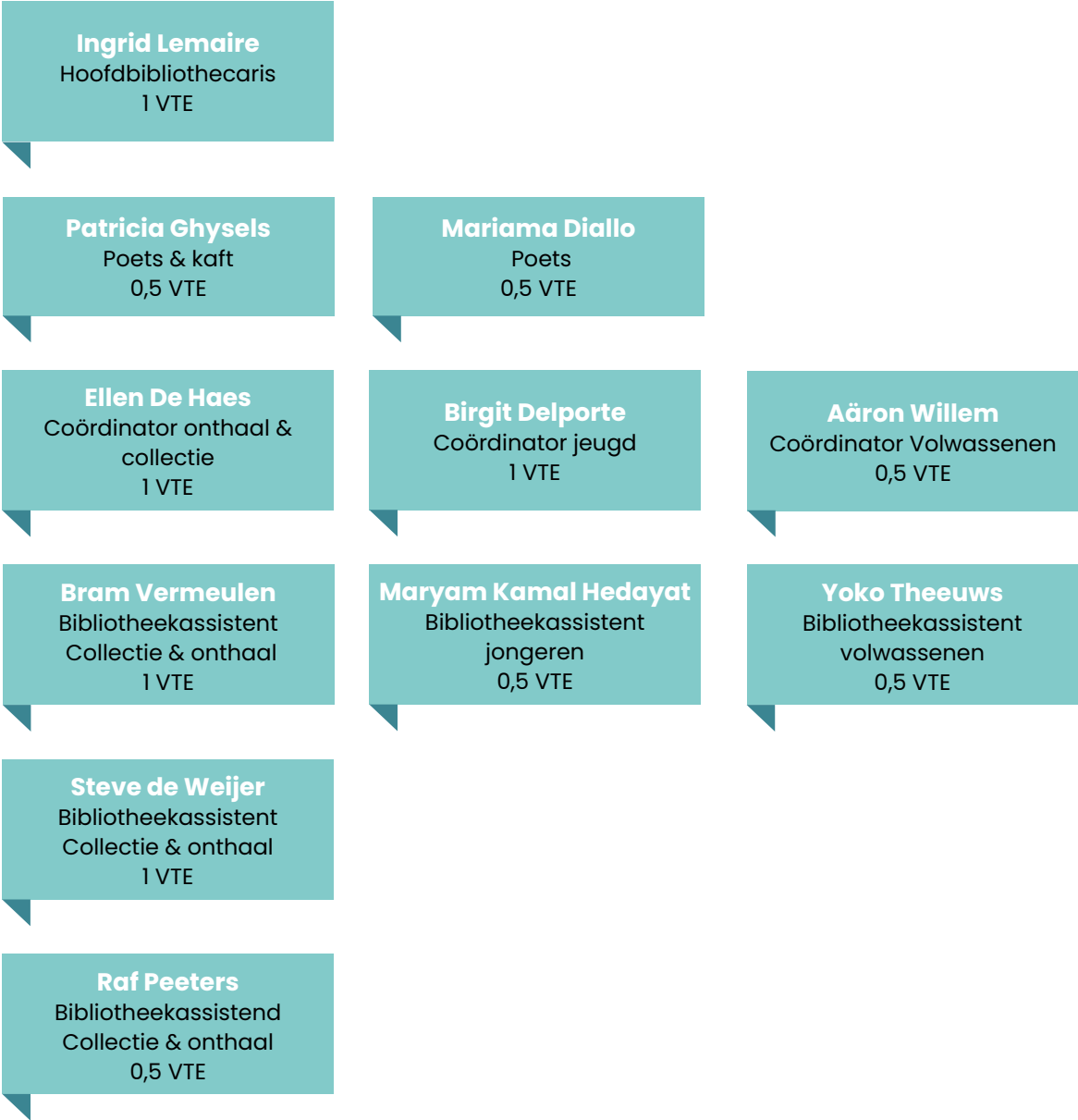

Financiële middelen De Bibliotheek

UITGAVEN	
Bibliotheekpersoneel	€ 262.342,44
Werklieden en onderhoudspersoneel	€ 15.946,89
Totaal personeel	€ 278.289,33
Collectie	
Gedrukte materialen	€ 76.000
Kranten- en tijdschriftenabbonnementen	€ 9.000
Audiovisuele materialen	€ 19.910
Digitale toepassingen	€ 0
Totaal collectie	€ 104.910
Werkingsuitgaven	
Werkingsuitgaven	€ 25.250
ICT	
ICT	€ 36.100
Infrastructuur	
Werking	€ 15.668
Uitrusting (excl. ICT)	€ 18.397,66
Gebouwen (incl. huur)	€ 115.309,59
Infrastructuur	€ 149.375,25
TOTAAL	€ 593.924,58

Gebaseerd op cijfers 2018

Personeel De Bibliotheek

Financiële middelen GC De Kriekelaar

OPBRENGST	AFREKENING 2018	BEGROTING 2019
SUBSIDIES		
Werkingssubsidies VGC	€ 38.619,19	€ 38.619,19
Gemeente schaarbeek	€ 20.000,00	€ 20.000,00
Activiteitentoeelage VGC	€ 19.169,60	€ 10.000,00
Personeelssubsidies	€ 2.068,50	
VGC andere	€ 8.000,00	€ 2.500,00
Andere	€ 700,00	€ 23.900,00
Totaal subsidies	€ 88.557,29	€ 95.019,19
Totaal verenigingsopbrengsten (inkom en inschrijfgelden, diensten aan derden, samenwerkingskosten)	€ 68.231,17	€ 55.253,76
Gebruikvergoedingen zalen	€ 56.308,07	€ 57.000,00
Verkoop drank en voeding	€ 39.791,79	€ 39.500,00
Totaal gebruiksvergoedingen		
TOTAAL INKOMSTEN	€ 253.161,81	€ 247.272,95
KOSTEN		BEGROTING 2019
Totaal aankoop drank en voeding	€ 34.805,20	€ 34.150,00
Totaal werkings- en organisatiekosten	€ 159.957,58	€ 170.472,76
Lidgeld en abonnementen	€ 2.369,00	€ 2.870,00
Secretariaatskosten	€ 22.135,48	€ 19.306,00
Huisvesting & onderhoud	€ 22.687,85	€ 18.998,00
Overige werkingskosten		
Totaal diensten en diverse goederen	€ 207.149,91	€ 211.646,76
Loonkosten	€ 19.098,62	
Afschrijvingen	€ 440,05	
Terugneming voorziening andere risico's	€ -10.000,00	
Bedrijfskosten	€ 7.159,26	€ 250,00
Totaal bedrijfskosten	€ 258.653,04	€ 246.046,76
Financiële kosten / opbrengsten	€ 819,34	€ 550,00
Uitzonderlijke kosten	139,90	
TOTALE UITGAVEN	€ 259.612,28	€ 246.596,76
	€ -6.450,47	€ 676,19

Gebaseerd op cijfers 2018 en 2019

Personeel GC De Kriekelaar

Leen Rossignol
Centrumverantwoordelijke
1 VTE

Bregt Geukens
Stafmedewerker
sociaal-cultureel werk
1 VTE

Tanja Vander Jeught
Ikram El Maboudi
Coördinator
kinder- en jeugdwerking
0.5 VTE + 0.5 VTE

Kim De Boelpaep
Assistent kinderwerking
1 VTE

Veerle Claes
Stafmedewerker onthaal
en communicatie
1 VTE

Jeff Nuytens
Technisch coördinator
1 VTE

Kellan Smith
1 VTE
Joel Castillo
1 VTE
Techniekers

Frank Van Den Eynde
1 VTE
Bruno Vanden Bossche
1 VTE
Medewerker Onthaal
en zaalverhuur

Henri Creyelman
1 VTE
Patrick Guilliams
1 VTE
Emmy Godts
0.5 VTE
Jamana Kou Bleh
1 VTE
Gülendem Koksai
1 VTE
Muchevev Dogan
0.5 VTE
Oumou Diallo
0.5 VTE
Technisch assistenten
(poetsvrouwen en
klusjesmannen)

Zehra Kir
Medewerker secretariaat
en onthaal
1 VTE

Rosalie Kalanga Beya
Medewerker secretariaat
en boekhouding
1 VTE

Peter De Backer
Conciërge

Colofon

Illustraties: **Kristof Braekeleire** | www.jixso.com
Grafische vormgeving: **Ilse Mertens** | www.monoeil.be

